

Πανελλήνιες Εξετάσεις Επαγγελματικών Λυκείων
Εξεταζόμενο Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα – Έκθεση και Λογοτεχνία,
Ημερομηνία: 30 Μαΐου 2024
Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η Δραστηριότητα

A1.

- α) Ο αρθρογράφος στην τελευταία παράγραφο καταλήγει σε δύο συμπεράσματα. Από τη μία ισχυρίζεται ότι η ζωή ενέχει διδακτικό χαρακτήρα, παρέχοντας τις πιο ουσιαστικές γνώσεις μέσα από τις εμπειρίες της. Παρ' όλα αυτά, τονίζει τη σημαντική συμβολή του βιβλίου ως καθοδηγητή στην πορεία του ατόμου, βοηθώντας τον να ερμηνεύει και να κατανοεί τα τεκτονόμενα, να εξάγει σωστά συμπεράσματα και να λαμβάνει ορθές αποφάσεις, αναδεικνύοντας τον πολύτιμο συμβουλευτικό του ρόλο.
- β) Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου ο αρθρογράφος χρησιμοποιεί την επίκληση στο συναίσθημα προκειμένου να πείσει τους αναγνώστες σχετικά με την άποψη, πως ενώ η ζωή είναι ο σπουδαιότερος δάσκαλος και παρέχει πραγματικές εμπειρίες, το βιβλίο λειτουργεί ως ένας απαραίτητος σύμβουλος και καθοδηγητής που μας βοηθά να ερμηνεύουμε τις καταστάσεις. Προκειμένου να επιτύχει τον σκοπό του χρησιμοποιεί: μια **μεταφορά** (το βιβλίο κατέχει σίγουρα τη θέση ενός φλογερού φάρου), με την οποία αναδεικνύει τον καθοδηγητικό ρόλο του βιβλίου. Αξιοποιεί, επίσης, **συγκινησιακά φορτισμένη έκφραση** (πεμπτουσία ανθρώπινης γνώσης, πηγή πνευματικής τροφής κ.α.) προσδίδοντας συναισθηματική φόρτιση στο προς εξέταση θέμα. Τέλος, κάνει χρήση **επιθέτου** (πιο κατάλληλες επιλογές). Το επίθετο "κατάλληλες" τονίζει τη σημασία του βιβλίου στη σωστή λήψη απόφασης.

2^η Δραστηριότητα

A2.

- α) Η δεύτερη παράγραφος του κειμένου δεν ακολουθεί τυπικό τρόπο δομής. Δεν περιλαμβάνει θεματική περίοδο, καθότι αποτελεί απάντηση του αρχικού ερωτήματος της πρώτης παραγράφου. Θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι η θεματική περίοδος εννοείται από την προηγούμενη παράγραφο (Τι είναι αλήθεια το βιβλίο και ποια είναι η σημασία του για εμάς;). Η παράγραφος όλη (Ένα άλλο αδιαμφισβήτητο αποτέλεσμα ... της δικής του ατομικής λογικής.) περιέχει μόνο λεπτομέρειες. Απουσιάζει και η κατακλείδα.
- β)
- άποψη → γνώμη
 - ενισχύεται → ενδυναμώνεται
 - συνειδητοποιήσει → καταλάβει

3^η Δραστηριότητα

A3.

Προσφώνηση

κύριε Διευθυντή,
αγαπητοί καθηγητές και συμμαθητές,
κυρίες και κύριοι,

Πρόλογος

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους διοργανωτές της σημερινής εκδήλωσης με θέμα τη φιλαναγνωσία για την ευκαιρία που μου προσφέρουν να αναπτύξω από αυτό το βήμα τις απόψεις μου. Όπως είναι γνωστό, πολλοί άνθρωποι έχουν δυσάρεστες εμπειρίες από τα σχολικά εγχειρίδια καθότι είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με εξετάσεις και αναμνήσεις πίεσης. Όμως, το βιβλίο δεν σημαίνει μόνο υποχρεώσεις. Η μελέτη ποιοτικών βιβλίων προσφέρει ουσιαστικά οφέλη στο άτομο.

Κύριο Μέρος

- Η επαφή του ατόμου με το βιβλίο πρωτίστως ενισχύει την πνευματικότητά του και τον φέρνει σε επαφή με ένα μεγάλο κομμάτι της συλλογικής γνώσης. Τόσο τα επιστημονικά επιτεύγματα κάθε εποχής όσο και τα ιστορικά δεδομένα έχουν καταγραφεί και αναλυθεί εκτενώς. Δίνεται έτσι η ευκαιρία στο άτομο να μελετήσει προσεκτικά και να εμβαθύνει σε όποιο αντικείμενο κινεί το ενδιαφέρον του.
- Προσφέρεται στο άτομο η δυνατότητα να παρακολουθήσει το ξεδίπλωμα της σκέψης άλλων ανθρώπων με απώτερο όφελος τη συνειδητοποίηση της ευρύτητας του ανθρώπινου πνεύματος.
- Με τα εκφραστικά μέσα πολλών συγγραφέων γνωρίζει ποικίλους τρόπους γλωσσικής διατύπωσης, κερδίζοντας εκφραστική δεινότητα και όξυνση της κειμενικής του ανταπόκρισης.
- Γνωστό στους κύκλους των βιβλιοφάγων καθίσταται ότι το βιβλίο δεν μένει μόνο στην πνευματική αρτίωση του ατόμου αλλά και στην ψυχική πλήρωσή του. Με την ανάγνωση ο χρήστης ταξιδεύει τόσο στον ψυχισμό των λογοτεχνικών ηρώων όσο και στον δικό του. Καλλιεργεί μέσω των υψηλών δημιουργημάτων την ενσυναίσθηση του και ευαισθητοποιείται πάνω σε θέματα που απασχόλησαν την ανθρωπότητα. Με αυτό το ταξίδι ολοκληρώνεται ως προσωπικότητα και ηθικοποιείται, καθότι ταυτίζεται με το ανθρώπινο δράμα και τα διάφορα παραδείγματα ζωής που γνωρίζει μέσω των κειμένων και βιώνει εμπειρίες συναισθημάτων που η φαιδρότητα της καθημερινότητας τον έχει αποστασιοποιήσει.
- Με το βιβλίο το άτομο κατορθώνει να οξύνει και να κρατήσει σε επαγρύπνηση τον νου του με αποτέλεσμα να κινδυνεύει ελάχιστα από διανοητικά προβλήματα υγείας, όπως η άνοια.
- Παράλληλα, αξιοποιεί εποικοδομητικά τον ελεύθερό του χρόνο μη νιώθοντας πλήξη, καθώς πρόκειται για ένα πάρεργο που τον κρατά σε συνεχές ενδιαφέρον. Ως εκ τούτου με το βιβλίο θα καταφέρει να στραφεί στην οικοδόμηση μιας ισχυρής προσωπικότητας που θα τον

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

απομακρύνει από τη φαιδρότητα της ύλης και θα τον ωθήσει στην προσωπική του τελειοποίηση.

Επίλογος

Γενικά ένα βιβλίο, κυρίες και κύριοι, δε ζητά τίποτε από εμάς, αλλά περιμένει υπομονετικά σε ένα σκονισμένο ράφι για να μας δώσει τις πληροφορίες του. Έτσι, η παρουσία του στην καθημερινότητά μας θα μας δώσει την ευκαιρία να συνδεθούμε με αυτό κερδίζοντας τόσα πολλά.

Αποφώνηση

Ευχαριστώ για τον χρόνο σας!

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

B1.

Η ιστορία διαδραματίζεται σε κάποιο χωριό της ελληνικής περιφέρειας σε παρελθοντικό χρόνο, λαμβάνοντας υπόψη την γλώσσα του κειμένου, και περιγράφει την σχέση δύο προσώπων διαφορετικής ηλικίας, ενός νέου που εκτελούσε χειρωνακτικές εργασίες στο χωριό και ενός γέροντα πωλητή αγροτικών προϊόντων. Οι δύο πρωταγωνιστές συνδέονται αναπάντεχα μέσω της αγάπης τους για τα βιβλία που τους επιτρέπουν να ταξιδεύουν σε τόπους μακρινούς πέρα από το χωριό.

B2.

α)

Διάλογος:

«Παρ τα», του λέει. «Αν τα χαρτιά λένε καλά παραμύθια...μου τα λες και μένα και ξεχρεώνουμε. Αν, πάλι δεν λένε, θα σου πάρω ένα αυτί. Ε;...».

[...]«Αιντε, αιντε... Σύχασε...», είπε. «Δεν σου παίρνω αυτί, σου παίρνω ένα μεταλλίκι. Σύμφωνοι;».

Αφήγηση τριτοπρόσωπη:

«Έβαλε ο παππούς τα μεταλλίκια στην απαλάμη του, τα πασπάτευσε με το δάχτυλο, αναποδογύρισε ένα, για να δει τι έχει από κάτω...έστρωσε με το δάχτυλο τα μουστάκια του...».

«Το παιδί τρόμαξε. Ο γέρος τότε έβαλε τα γέλια...»

β)

- «το παιδί έπεσε πάνω στο βιβλίο με τα μούτρα»: **Μεταφορά.**
- «ήταν σαν μικρό σπιτάκι»: **Παρομοίωση.**
- «Και το διάβαζε, το διάβαζε ολόκληρο το χειμώνα». **Επανάληψη.**

B3. Ο ήρωας του αποσπάσματος είναι ένας νέος που εκτελεί χειρωνακτικές εργασίες σε ένα χωριό της ελληνικής περιφέρειας χωρίς να έχει πρόσβαση στον μαγικό κόσμο των βιβλίων. Η φιλιαναγνωσία του διαφαίνεται από τη μεγάλη του επιθυμία και προσμονή να προμηθευτεί το πρώτο του βιβλίο. Η αγάπη για το βιβλίο του εντείνεται, επίσης, από το γεγονός, ότι το βιβλίο που του έφερε ο παππούς συγκρίνεται με το «βαγγέλιο», αναδεικνύοντας ίσως την πολυτιμότητά του, και από το τρέμουλο του νέου, καθώς το πρωτοακούμπησε και το άνοιγε.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Αφού το απέκτησε, το διάβασε ξανά και ξανά αποστηθίζοντάς το. Ωστόσο, δεν αρκέστηκε μόνο σε αυτό, καθώς κατά τη διάρκεια του υπόλοιπου έτους είχε διαβάσει πολλά περισσότερα. Δυστυχώς, σε αντίθεση με τον ήρωα, ο οποίος μέσω των βιβλίων ανακαλύπτει τον κόσμο, οι νέοι της εποχής μας δεν επιδεικνύουν την ίδια αγάπη, μια και αναλώνουν τον ελεύθερο χρόνο τους στα κοινωνικά δίκτυα στερώντας έτσι από τον εαυτό τους τα συναισθήματα, αλλά και τις γνώσεις, που προσφέρει η ανάγνωση ενός βιβλίου.

Η ομάδα Φιλολόγων του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ

